

вітчизняної продукції на світові агропродовольчі ринки. Ключовим механізмом виходу на зовнішні ринки має стати кооперація та товарне співробітництво з крупними компаніями у сфері виробництва й реалізації нішевих культур.

Ключові слова: продовольчі ринки, нішеві культури, експорт сорго, виробництво чечевич, експорт ягідних культур.

УДК 631.162:657

ПРОЕКТУВАННЯ КОГЕРЕНТНОСТІ ОБЛІКОВИХ СИСТЕМ

В. М. КРАЄВСЬКИЙ, доктор економічних наук, доцент,
завідувач кафедри обліково-аналітичних баз знань
Університет державної фіскальної служби України

E-mail: kraevskyvm@ukr.net

О. М. КОСТЕНКО, кандидат економічних наук, докторант
**Національний університет біоресурсів
і природокористування України**

E-mail: kostenkoalexandr@yahoo.com

Анотація. Представлено дослідження теоретико-методологічні положення проектування когерентності облікових систем, зокрема розглянуто вектор конвергенції за їх призначеннямусервісному забезпеченні управління.

Узагальнено організаційно-практичні засади процесу проектування систем обліково-інформаційного відображення у різномірній ієрархії управління реалізацією ознак сталості щодо активізації розвитку суб'єктів господарювання.

Розширено понятійно-термінологічний апарат сутнісно-змістовного наповнення категорії «облікові системи», що резюмовано експлікує параметричну спадковість безперервного процесу відображення відтворення суспільного продукту.

Поглиблено методичні підходи формування облікових систем за системоутворюючими елементами. Обґрунтовано організаційні основи розробки таких систем як обліково-інформаційних інструментів акцентованої активізації розвитку суб'єктів господарювання. Концептуалізовано за системою бухгалтерського обліку та системою національних рахунків обліковий стандарт, що регулює соціальну відповідальність ведення бізнесу в контексті персоніфікації відповідальності за формування та використання національного багатства.

Проведено обліково-інформаційний моніторинг процесів проектування когерентності облікових систем, за результатами якого

встановлено трендову тенденційність домінуючих відхилень, а також фактуалізовано критеріальну аподиктичність індикативної верифікації соціально-економічного розвитку монографічно визначених об'єктів дослідження.

Ключові слова: проектування, облікова система, обліково-інформаційний процес, інформаційно-синталітичний сервіс, управління

Актуальність. Антропогенна діяльність людини змінює довкілля, що ставить під загрозу її існування. Досягнення компромісу між економічними, соціальними та екологічними потребами суспільства є одним із факторів задоволення людства обмеженими природними ресурсами, у тому числі й за результатами активізації соціально-економічного розвитку суб'єктів господарювання. Останні аналізують межі свого впливу на природно-ресурсний потенціал завдяки інформуванню, основою якого є дані бухгалтерського обліку на мікрорівні та статистична інформація системи національних рахунків на макрорівні. Це обумовлює необхідність поглибленого вивчення теоретичних та методологічних засад проектування, зокрема, формування таких облікових систем, існуючі сьогодні практично демаркаційні особливості яких унеможливають отримання аподиктичної (доказової) інформації, що приводить до недостовірних оцінок в аксіологічних різнорівневих дослідженнях. Зазначені проблеми спонукають до когерентності облікових систем, їх конвергенції, координації та взаємодії в обліково-інформаційному процесі, переосмислення місця і ролі обліку та статистики як складових інформаційно-синталітичного сервісу управління. Пошук шляхів гармонізації облікових систем усучасних умовах має бути спрямований на вивчення транцендентності їх змісту та визначення іманентності призначення. Окреслена тенденція обумовлює переосмислення місця і ролі облікових систем, зокрема, у площині інструментальної підтримки сервісного забезпечення управління.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми формування облікових систем, способів вивчення закономірностей їх використання і, як наслідок, аналізу та проектування оптимізації структурних співвідношень й пропорцій в них змінювалися одночасно з ґенезою самої економічної науки. Відтак, фундаментальними підвалинами цієї проблематики вважаємо тематичний доробок таких корифеїв-класиків, як: Ф. Кене [1], Д. Рікардо [1], Дж.М.Кейнса [1], А. Сміта [1], К. Маркса [1], А. Маршала [1] та інших. Що стосується авторів сучасників, варто відмітити суттєвий вклад в комплементарність адитивності чинників еволюції змісту предмета дослідження О. Д. Гудзинського [6], Г. Г. Кірейцева [6], В. К. Савчука [6]. Обліковий аспект термінологічного сканування об'єкту наукового пошуку превалює в роботах С. В. Барташа [1], Ф. Ф. Бутинця [7], В. М. Жука [7]. Т. Г. Камінської [2]. Апріорність соціального детермінізму та екологічної модерації в поглядах розкривається у дослідженнях проблем співвідношення економіки та екології, виконанням обліком його соціальної функції, питаннях теорії та методології міжнародної системи

корпоративної соціальної звітності та апостеріоризується працями Ю. В. Мискіна [8], І. В. Охріменка [2].

У той же час, на периферії уваги вченої спільноти залишається контроверза обліково-інформаційної методології в міжрівневій структурі, яка обумовлює нагальну необхідність поглибленого дослідження параметрів статички у засобах сприйняття, а також індикаторів динаміки в механізмах проектування, зокрема, формування й праксеологічного застосування облікових систем.

Мета – дослідити теоретико-методичні положення проектування когерентності облікових систем із врахуванням соціально-економічного вектору прогресу сучасного суспільства, що орієнтований на якісні характеристики активізації діяльності суб'єктів господарювання у площині інструментальної підтримки сервісного забезпечення управління їх функціонуванням.

Матеріали і методи. Методологічною основою дослідження є філософські методи (діалектичний, метафізичний, емпіричний, об'єктивності, пізнаваності, єдності теорії і практики, феноменологічний, відображення, активності, історизму (розвитку), поєднання історичного і логічного та інші), що розкривають загальні шляхи і принципи чуттєвого і раціонального пізнання обліково-інформаційної реальності. Зазначені методи задають основну стратегію наукового пошуку, але не визначають остаточний результат. Саме тому в якості теоретико-методичного опертя висвітлення окремих особливостей об'єкту дослідження використано загальнонаукові (аналіз і синтез, індукція і дедукція, аналогія і моделювання, абстрагування і конкретизація, порівняння, узагальнення, групування, уявлення), конкретнонаукові (теоретичні та емпіричні), дисциплінарні та міждисциплінарні методи.

Результати дослідження та їх обговорення. Проектування когерентності облікових систем різних рівнів управління активізацією соціально-економічного розвитку бізнесових суб'єктів доволі складна проблема. Науковий пошук варто почати із семантичного аналізу словоформ цього тезаурусу. Тому, окремо диференціюємо сутність понять «проектування» та «когерентність» у контексті конвергенції бухгалтерського обліку на мікрорівні та системи національних рахунків на макрорівні.

Проектування (від лат. «projectus» – кинутий вперед) – процес створення проекту, прототипу, прообразу майбутнього об'єкта, стану та способів його продукування, що відповідає заданим вимогам [7, с. 21–35].

Проектування облікових систем полягає в наступному: встановленні типу зв'язків; визначенні атрибутів; аналізі впливу середовища їх функціонування.

Проектування облікових систем управління активізацією соціально-економічного розвитку суб'єктів господарювання вважаємо соціальним проектуванням. А епістемологічними передумовами такого проектування – його вузькоспеціалізовану соціальну специфіку. Соціальне проектування – це проектування одноіменних об'єктів, якостей, процесів і відносин. Під

час цього виду проектування завжди упершу чергу враховується соціальний чинник [7, с. 25–39].

У специфіку соціального проектування повинні бути закладені наступні параметри: суперечливість соціального об'єкта; багатовекторність розвитку соціального об'єкта; неможливість остаточно (скінченно) завершеного описання соціального об'єкта термінами будь-якої соціальної теорії (трансцендентність формалізації); багатофакторність буття соціального об'єкта; наявність суб'єктивних складових, що визначають розвиток соціального об'єкта; диференційна чинникова критеріальність оцінки зрілості розвитку соціального об'єкта.

Соціальне проектування є систематичним описом соціального експерименту, однією з форм випереджаючого відображення соціальної дійсності. Результат соціального проектування – це науково-обґрунтовані варіанти планового розвитку нових процесів і явищ. Без проведення соціального проектування неможливо оцінити правильність прогнозу, змоделювати вектор трансформації.

Проектування також враховує і можливість невдалого досліду з перевірки ідей. І тут потрібний детальний причинний аналіз загальним контекстом типу: чим саме викликана невідповідність у вирішенні поставлених задач?

Процес соціального проектування ще називають «соціальним конструюванням». Деталізуємо епістемологічні передумови, що дозволяють конструювати облікові системи управління соціальними системами.

По-перше, поруч із найімовірнішою тенденцією існують менш ймовірні, але реально можливі напрямки розвитку; по-друге, в соціальних об'єктах зазвичай є запас внутрішніх соціальних ресурсів, які можна мобілізувати на вирішення встановлених задач; по-третє, соціальним структурам властиво відчувати значні деформації, які можна використовувати для реалізації перспективнішого варіанту зростання.

До того ж, необхідно враховувати особливості детермінації. Йдеться про те, що кожна підсистема соціального об'єкту перебуваючи відносно самостійною, все рівно залишається взаємопов'язаною з усіма іншими – зміни однієї прямо чи опосередковано зумовлюють зміни решти. Самі ці зміни набувають форми зворотного зв'язку, що істотно детермінує поведінку загальної системи. Відтак, маємо складну нелінійну причинну залежність, властиву проектуванню складних відкритих систем.

Проектування – одна з найперспективніших технологій використання знання як такого. У цьому сенсі вона є ефективним засобом роботи з усіма видами інформації, а також методом результативного вирішення з допомогою останньої організаційних, економічних, екологічних, соціальних, культурних та інших проблем.

Практично-прикладний аспект прояву проектування як технології роботи з інформацією на рівні суб'єкта господарювання актуалізується проектуванням обліково-інформаційної системи управління активізацією його соціально-економічного розвитку. Спроектвана обліково-інформаційна система управління буде зрозумілішою, якщо її описати в

поняттях системних знань, ідей, концепцій, цінностей та інших елементів, за допомогою яких відображають оточуючий світ.

Проектування означає розробку такої системи, яка з метою генерування інформації відтворює у знаковій (символьній) формі об'єкти, явища і процеси діяльності, пов'язані з перетворенням ресурсів у її результати. Обліково-інформаційна система управління трансформує реальність світу в абстрактну модель активізації соціально-економічного розвитку суб'єкта господарювання.

У процесі проектування обліково-інформаційної системи необхідно враховувати: структуру управління; принципи реалізації його функцій; механізми здійснення управлінських процесів; запити управлінців на інформацію; методи, способи, процедури збору, обробки, збереження і надання даних.

Основою проектування обліково-інформаційної системи є спрямованість на активізацію соціально-економічного розвитку суб'єкта господарювання, який включає: підвищення ефективності господарської діяльності; поліпшення результативності управління.

Складність проектування досліджуваної системи полягає в тому, що багато функцій і процесів не мають формалізованого опису та інструкцій для їх точного виконання, а тому необхідно виявляти особливості застосування тих чи інших методик у конкретних умовах, а також враховувати обумовлені ними вимоги користувачів. Від того, наскільки детально і точно будуть визначені функціональні схеми, організаційна структура, об'ємні та часові характеристики інформаційних потоків, методики реалізації окремих процесів (в першу чергу, їх взаємозв'язки), залежатимуть якісні параметри спроектованої обліково-інформаційної системи управління.

Спроектвана обліково-інформаційна система управління повинна відповідати таким принципам: виявлення інформаційних потреб управління та повне їх задоволення; відповідність способів отримання інформації індивідуальним запитам споживачів; відображення реальних процесів виробництва, обігу, розподілу і споживання; усунення дублювання даних; швидка обробка й надання релевантної інформації у визначене місце та встановлені строки.

Під час безпосередньої підготовки проектування слід ознайомитися з матеріалами та документацією по вже функціонуючій системі обліку в суб'єкті господарювання. Потім організувати робочу групу, визначити проектні цілі та план, розробити інструктивно-методичні матеріали щодо створення нової обліково-інформаційної системи управління.

Деталізований алгоритм проектування обліково-інформаційної системи управління передбачає: 1) підготовку і затвердження рішення про розробку проекту; 2) визначення складу групи проведення проектування; 3) ідентифікацію видів діяльності суб'єкта господарювання; 4) складання структурної схеми «підрозділи – функціональні сфери»; 5) оцінку обсягу інформаційних потоків й планування нового графіку документообороту; 6) розробку майбутніх функцій обліково-інформаційної системи управління

та визначення їх носіїв;7) встановлення фахових вимог до персоналу, що забезпечуватиме реалізацію функцій обліково-інформаційної системи управління;8) узагальнення наведених методичних положень у вигляді проекту обліково-інформаційної системи управління.

Із наведеного загального алгоритму проектування зазначеної системи сегмент функціонально-інформаційної площини включає: вивчення процесів обчислення показників і складання документів, а також маршрутів руху останніх по відділах, службах, підрозділах суб'єкта господарювання; деталізація відомостей про склад і зміст інформаційних потоків за джерелами виникнення, напрямками просування, періодичністю оформлення у вигляді звітів, місткістю повідомлень, обсягом, постійністю, видами носіїв інформації тощо; виявлення інформаційних зв'язків між матеріальними об'єктами суб'єкта господарювання за видами його діяльності (економічної, соціальної, екологічної); визначення обсягів обробки даних, з'ясування трудомісткості обумовлених нею робіт (розрахункових методів, способів і прийомів); виявлення потреби в інформації підрозділів суб'єкта господарювання, а також ступінь ретроспективного задоволення цієї потреби на різних етапах.

Проектування обліково-інформаційної системи управління починається із складання технічного завдання, в якому конкретизуються: мета, структура, функції системи, вимоги до її якісних і кількісних параметрів; етапи проектування із зазначенням строків його початку і закінчення; умови затвердження проекту (після стадії погодження) та оформлення протоколу розбіжностей, у випадку їх наявності [4, с. 81–92].

Обліково-інформаційна система, інтегруючи оперативно-технічний, статистичний, управлінський, фінансовий облік, оподаткування та контролінг, забезпечує їх синергічну та емерджентну взаємодію, результатом якої і є активізація соціально-економічного розвитку суб'єкта господарювання.

В основу проектування такої обліково-інформаційної системи повинні бути закладені концептуальні підходи до її побудови, що забезпечить максимальну наближеність отриманого в кінцевому підсумку проекту до конкретних умов активізації соціально-економічного розвитку суб'єкта господарювання та поліпшить когерентність міжрівневому управлінні ним на основі комплексу аксіологічних індикаторів.

Когерентність (від латинського «cohaerens» – що знаходиться у зв'язку) означає погоджене протікання в часі процесів, яке виявляється під час їх складання. Когерентність облікових систем щодо обліково-інформаційного відображення національного багатства як макрорівневого об'єкта дослідження проявляється у конвергенції та гармонізації системи бухгалтерського обліку (мікрорівень) та системи національних рахунків (макрорівень) як базових елементів сервісного забезпечення менеджменту щодо прийняття якісних рішень [7, с. 16–86].

Із врахування поліфонії поглядів науковців на предмет дослідження, понятійно-термінологічний апарат сутнісно-змістовного наповнення категорії «національне багатство» резюмовано експлікує параметричну

спадковість безперервно відновлюваного процесу відтворення суспільного продукту і визначає передумови формування облікових систем для застосування їх в управлінні процесами створення і використання національного багатства [8, с. 43–96].

Національне багатство, як одна з базових макроекономічних категорій, віддзеркалюючи взаємообумовленість динамічних та статико-структурних характеристик суспільного відтворення, дозволяє аналізувати необхідні пропорції між вартісними та ціннісними складовими суспільного продукту, які лише у синтезі забезпечують безперервність процесу його зростання. На підтвердження цього наголошуємо на єдності вартісного (грошового) та ціннісного (екологічного і соціального) підходів, що допомагають оцінювати процеси формування та розподілу національного багатства на мікро-, мезо- та макрорівнях у тривимірній площині [5, с. 41–73].

Контекст зазначених позицій авторів постулюється розглянутим дефінітивним формогенезом національного багатства, що дозволяє визначати чинники легітимізації його вжитку як системоутворюючої основи екзистенціально-гуманістичних підвалин усвідомлення суспільних взаємовідносин та їх кількісного відображення в облікових системах.

Стоїмо на позиціях, що національне багатство потрібно розглядати в облікових системах не як категорію, що відображає зміни економічних активів, а як величину, що характеризує потенціал всього відтворювального процесу. Це дає можливість досліджувати зв'язок двох фундаментальних економічних категорій – капіталу і багатства. Капітал як частина економічного активу, несе в собі не лише створену в ході виробництва вартість, але й надає можливість для подальшого збільшення додаткового продукту, який і є базовим чинником зростання національного багатства. Отже, його накопичення проявляється не стільки в акумулюванні різних форм капіталу, скільки у створенні передумов для подальшого суспільного відтворення. Цим підтверджено авторську гіпотезу, що економічне зростання визначається подвійною природою відтворення національного багатства – його матеріальною і нематеріальною складовими: відтворений речовинний і природний капітал та людські ресурси.

Наукова площина зроблених узагальнень стала надійним опертям не тільки для систематизації багатовекторності обчислення, а й для удосконалення методичних підходів формування національного багатства за його системоутворюючими елементами через поєднання загально-теоретичного і конкретноісторичного підходів до розуміння як самої сутності багатства, так і в ширшому плані джерел і економічних механізмів його накопичення й суспільного розподілу. Зокрема, пропонуємо до використання комплексу облікову методику гносеологічного дисперсування складових національного багатства, в основу якої покладено врахування галузевої специфіки різних видів його потенціалу, що кон'юнктурно домінує в системі пріоритетів відповідних етапів соціально-економічного зростання. Зміни у сприйнятті національного багатства, як економічної категорії, що весь час трансформується, перебуваючи в постійному пошуку внутрішньої відповідності між викликами до розширення і усклад-

ненням інформації не могли не відобразитися на конструкції облікових систем, які його характеризують.

За поглибленим аналізом ієрархічно-агломеративної та неієрархічно-ітеративної кластеризації національного багатства на основі облікових систем визначено, що основними його елементами є нефінансові та фінансові активи.

Такий класифікаційний підхід дає змогу узагальнити внутрішні категоріальні структурні відносини до міри формальної чистоти схем по аналогії з математикою та має бути основою розробки облікових систем формування і використання національного багатства на різних рівнях управління. Вони допомагають з'ясувати, які способи відображення спостерігаються в різномірному управлінні; потім – узагальнити і систематизувати ці способи; далі – пояснити їх, тобто дати абстрактні схеми їх тенденцій і закономірностей; нарешті, спираючись на ці схеми визначити можливі напрямки конвергенційного розвитку облікових систем та розширити можливості аналітичного інструментарію оцінки впливу чинників на кінцеві результативні показники діяльності суб'єктів господарювання[4,с. 49–63; 5, с. 37–46].

Переконані, що методологічні засади обліково-інформаційного відображення національного багатства структуруються організаційними положеннями облікової політики, яку деталізовано в якості міжрівневого облікового інформаційно-синталітичного сервісу акцентованої об'єктивізації об'єкта дослідження. Наукове пізнання змісту і форми облікової політики у такий спосіб дозволяє не тільки структурувати досліджені основні складові національного багатства та їх елементи за системою пріоритетів суспільного соціально-економічного зростання, а й надає можливість оцінювати вплив діяльності суб'єктів господарювання на суспільство та аналізувати шляхи реалізації патерналістичних програм у процесі соціального інвестування.

Організаційно-методичні аспекти структурування облікової політики покладено в основу концептуальних підходів побудови запропонованого авторами облікового стандарту, який регулює соціальну відповідальність ведення бізнесу, в контексті методології системного підходу до проблеми адаптації бухгалтерського обліку загалом цивілізаційно-еволюції пріоритетів сучасного економічного мислення у постіндустріальному суспільстві, через визначення і використання нормативів, регламентів та індикаторів регулювання соціальної відповідальності ведення бізнесу для персоніфікації відповідальності за формування та використання національного багатства.

Як передумову розробки зазначеного стандарту проведено монографічне дослідження характеристик соціально відповідального ведення бізнесу вітчизняними суб'єктами господарювання, за якими діагностовано ступінь втілення конотації ознак взаємодії суспільства, економіки та довкілля в обліково-інформаційному відображенні використання національного багатства. Зокрема, здійснено трихотомічнеупорядкування поліфонії поглядів наукової спільноти на лексематичний словотип «суспільство –

економіка – довкілля» в досліджуваній тематиці міждисциплінарної фахової дискусії, а також відображення їх взаємодії у спеціалізованій звітності.

Поглиблюючи принципи формування звітних детермінант у процесі управління формуванням і використанням національного багатства за змістом та призначенням облікових систем багаторівневої ієрархії менеджменту аксіоматизовано, що ємність звітів постійно зростає. Однак, оскільки розвиток звітності проходить за окремими, розрізненими стандартами, важлива взаємозалежність між стратегічною, управлінською, операційною, фінансовою та нефінансовою складовими залишається нез'ясованою. Щоб задовольнити зростаючий попит на широкий спектр відомостей із боку ринку, регуляторів і громадянського суспільства, необхідний холон звітності, які забезпечать майбутній її розвиток [6, с. 37–54; 8, 39–83]. Такими холархічними одиницями пропонуємо вважати систему бухгалтерського обліку та систему національних рахунків, що відображають стан національного багатства і здатні об'єднати різні за змістовним наповненням види звітності в одне когерентне, інтегроване ціле, що детермінує процеси його формування.

Оціночний блок пізнання об'єкта наукового пошуку початково охарактеризований проведеним обліково-інформаційним моніторингом стану національного багатства через застосування комплексного підходу до вивчення основної системоутворюючої біологічної його складової у контексті «природа-людина», а також дослідження структури, механізмів, пропорцій і етапів процесу її відтворення.

Обліково-інформаційний моніторинг стану національного багатства дозволив встановити трендову тенденційність домінуючих відхилень. Аксіологічний імператив здійсненого моніторингу полягає в тому, що інтереси груп користувачів інформації з приводу формування, розподілу та структури національного багатства діаметрально протилежні. Відтак принципово різні і їх запити. Облікові системи інтегрують можливості задоволення таких інформаційних потреб. Саме від того, якими є вимоги користувачів до інформації, залежить форма обліково-інформаційного відображення елементів складових національного багатства.

За результатами обліково-інформаційного моніторингу фактуалізовано критеріальну аподиктичність індикативної верифікації зростання національного багатства. Зокрема, дисперсовано поліваріантні системи індикаторів у відповідності з рівневою диференціацією самого управління. Актуалізована методика індикативної верифікації дозволяє оцінювати ступінь гуманізації та екологізації економічного зростання на основі нових уявлень про довготривалі передумови і критерії соціально-економічного прогресу сучасного суспільства.

Висновки і перспективи. Узагальнюючи наведений матеріал, слід відмітити, що теоретико-методологічні та організаційно-практичні положення проектування систем обліково-інформаційного відображення у різнорівневій ієрархії управління реалізацією ознак сталості щодо активізації розвитку суб'єкта господарювання визначаються когерентністю їх

функціонування в площині інструментальної підтримки сервісного забезпечення управління.

Понятійно-термінологічний апарат сутнісно-змістовного наповнення категорії «облікові системи» резюмовано експлікує параметричну спадковість безперервного процесу відображення відтворення суспільного продукту. Дефінітивний формогенез «когерентності» цих систем визначається чинниками легітимізації її вжитку як системоутворюючої основи екзистенціально-гуманістичних підвалин усвідомлення суспільних взаємовідносин.

Удосконалення методичних підходів формування облікових систем за системоутворюючими елементами необхідно здійснювати через поєднання загальнотеоретичного і конкретно історичного підходів до розуміння як самої їх сутності, так і в більш широкому сенсі – джерел та економічних механізмів різнорівневої конвергенції в суспільному використанні.

Організаційні положення розробки облікових систем як обліково-інформаційних інструментів акцентованої активізації розвитку суб'єктів господарювання обґрунтовуються змістом і формою у спосіб, що дозволяє структурувати досліджені основні їх складові та елементи за пріоритетами суспільного соціально-економічного зростання. Зокрема, концептуалізований за системи бухгалтерського обліку та системи національних рахунків обліковий стандарт регулює соціальну відповідальність ведення бізнесу в контексті персоніфікації відповідальності за формування та використання національного багатства.

Обґрунтовані принципи формування звітних детермінант у процесі управління соціально-економічним розвитком суб'єктів господарювання за обліковими системами багаторівневої ієрархії менеджменту забезпечують об'єктивне відображення явищ і процесів, сприяючи інтеграції різних за змістовним наповненням видів звітності в одне когерентне, інтегроване ціле, що детермінує процеси його формування. Проведений обліково-інформаційний моніторинг процесів проектування когерентності облікових систем встановлює трендову тенденційність домінуючих відхилень, а також фактуалізує критеріальну аподиктичність індикативної верифікації соціально-економічного розвитку монографічно визначених об'єктів дослідження, зокрема, дисперсує поліваріантні групи індикаторів облікових систем у відповідності з рівневою диференціацією здійснюваного на цій основі процесу управління.

Список використаних джерел

1. Бардаш С. В., Костенко О. М., Краєвський В. М. Економічна синталітика : філософський дискурс становлення та розвитку : монографія / За заг. ред. С. В. Бардаша. К. : ЦП Компрінт, 2017. 225 с.

2. Інформаційна система управління сільськогосподарським підприємством : аналітичні індикатори формування і результативності / Камінська Т. Г., Краєвський В. М., Костенко О. М., Охріменко І. В., Савчук В. К. К. : видавництво «Вік принт», 2016. 270 с.

3. Савчук В. К., Костенко О. М., Краєвський В. М. Інформаційно-аналітичний процес : праксеологічний підхід / За заг. ред. В. К. Савчука. К. : видавництво «Вік Принт», 2013. 204 с.
4. Краєвський В. М. Облік аграрного потенціалу національного багатства. К. : видавництво «ВікПринт», 2015. 440 с.
5. Краєвський В. М. Облікові системи : еволюція та вектор розвитку. К. : «Аграр Медіа Груп», 2012. 192 с.
6. Гудзинський О. Д., Кірейцев Г. Г., Пахомова Т. М., Савчук В. К. Обліково-аналітичний механізм менеджменту підприємств (теоретико-методологічний аспект). / За заг. ред. О. Д. Гудзинського. К. : ІПК ДСЗУ, 2009. 226 с.
7. Обліково-інформаційне забезпечення управління функціонуванням сільськогосподарських підприємств : монографія. К. : видавництво «Вік принт», 2017. 350 с.
8. Савчук В. К., Костенко О. М., Мискін Ю. В., Краєвський В. М. Управління ефективністю сільськогосподарського виробництва : інформаційно-аналітичний аспект. / За заг. ред. В. К. Савчука. К. : видавництво «Вік Принт», 2013. 470 с.

References

1. Bardash S. V., Kostenko O. M., Kraievskiy V. M. (2017) Ekonomichna syntalityka : filosofsky i diskurs stanovlennia ta rozvytku. Kyiv: TsPKomprynt.
2. Kaminska T. H., Kraievskiy V. M., Kostenko O. M., Okhrimenko I. V., Savchuk V. K. (2016). Informatsiina systema upravlinnia silskohospodarskym pidpriemstvom : analitychni indykatory formuvannia i rezultatyvnosti. Kyiv: «Vik prynt».
3. Savchuk V. K., Kostenko O. M., Kraievskiy V. M. (2013). Informatsiino-analitchnyi protses : prakseolohichniy pidkhid. Kyiv: «Vik Prynt».
4. Kraievskiy V. M. (2015). Oblik ahrarnoho potentsialu natsionalnogo bahatstva. Kyiv: «VyKPrynt».
5. Kraievskiy V. M. (2012). Oblikovi systemy :evoliutsiia ta vector rozvytku. Kyiv: «Ahrar Media Hrup».
6. Hudzynskiy O. D., Kireitsev H. H., Pakhomova T. M., Savchuk V. K. (2009). Oblikovo-analitchnyi mekhanizm menedzhmentu pidpriemstv (teoretyko-metodolohichniy aspekt). Kyiv: IPK DSZU.
7. Kostenko O. M. (2017) Oblikovo-informatsiine zabezpechennia upravlinnia funktsionuvanniam silskohospodarskykh pidpriemstv. Kyiv: «Vikprynt».
8. Savchuk V. K., Kostenko O. M., MyskinYu. V., Kraievskiy V. M. (2013).Upravlinnia efektyvnistiu silskohospodarskoho vyrobnytstva : informatsiino-analitchnyi aspekt. Kyiv: «VikPrynt».

ПРОЕКТИРОВАНИЕ КОГЕРЕНТНОСТИ УЧЕТНЫХ СИСТЕМ

В. Н. Краевский, А. Н. Костенко

***Аннотація.** В статті досліджені теоретико-методологічні положення проектування когерентності учетних систем, в частині, розглянуто вектор конвергенції по їх назначенню в сервисном забезпеченні управління.*

Обобщены организационно-практические основы процесса проектирования систем учетно-информационного отражения в разно-

уровневой иерархии управления реализацией признаков устойчивости по активизации развития субъектов хозяйствования.

Расширен понятийно-терминологический аппарат сущностно-содержательного наполнения категории «учетные системы», который резюмировано эксплицирует параметрическую наследственность непрерывного процесса отображения воспроизводства общественного продукта.

Углубленно методические подходы формирования учетных систем посистемообразующим элементам. Обоснованы организационные основы разработки таких систем как учетно-информационных инструментов акцентированной активизации развития субъектов хозяйствования. Концептуализирован по системе бухгалтерского учета и системе национальных счетов учетный стандарт, регулирующий социальную ответственность ведения бизнеса в контексте персонализации ответственности при формировании и использовании национального богатства.

Проведен учетно-информационный мониторинг процессов проектирования когерентности учетных систем, по результатам которого установлена трендовая тенденциозность доминирующих отклонений, а также фактуализована критериальная поддиктичность индикативной верификации социально-экономического развития монографически определенных объектов исследования.

Ключевые слова: проектирование учетная система, учетно-информационный процесс, информационно-синталитичный сервис, управление

DESIGNING COHERENCE OF ACCOUNTING SYSTEMS

V. M. Kraevsky, O. M. Kostenko

Abstract. *The theoretical and methodological positions of coherence design of accounting systems are investigated in the article, in particular, the convergence vector by their purpose in management service is considered.*

The organizational and practical foundations of the process of designing accounting and information reflection systems in a hierarchy of management of the implementation of signs of sustainability for the activation of development of business entities are generalized.

The conceptual-terminological apparatus of the substantive content of the category «accounting systems» is expanded, which is briefly explicates the parametric heredity of the continuous process of mapping the reproduction of the social product.

Deeply methodical approaches to the formation of accounting systems for system-forming elements. The organizational bases for the development of such systems as accounting and information tools for the accentuated activation of the development of economic entities are substantiated. Conceptualized in the accounting system and the system of national accounts

is the accounting standard that regulates the social responsibility of doing business in the context of personifying responsibility for the formation and use of national wealth.

The accounting and information monitoring of the coherence design of accounting systems was carried out, according to which the trend tendentiousness of the dominant deviations was established, and the criterial apodicticity of indicative verification of socio-economic development of monographically defined objects of investigation was factualized.

Keywords: *designing, accounting system, accounting and information process, information-syntactic service, management*

UDC336.64

ANALYSIS OF FINANCIAL SUPPORT FOR THE DEVELOPMENT OF THE AGRARIAN SECTOR

T.V. KUTS, PhD, Associate Professor,

I.O. TYSHUK, student of Economic faculty

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

O. SKARSEM, Master of Business Administration (MBA), Zurich, Switzerland

E-mail: tetyana_kuts@nubip.edu.ua, rrina2370@gmail.com,

oksana.skarsem@orange.com

Abstract. *The peculiarities of financial support of activity of enterprises of agrarian sector of Ukraine are presented. In general, the article contains a description of the main existing forms of financing the branch. The article analyzes the dynamics of indicators of the volume and structure of capital of domestic agrarian enterprises. The main reasons for the low level of lending to enterprises of the agrarian sector are highlighted. The suggestions on the development of effective methods and tools for mobilizing financial resources in today's conditions are presented in order to achieve sustainable development of enterprises.*

Key words: *financial support, financial resources, enterprise, agrarian sector, volume of capital, capital structure, lending.*

Introduction. In the current market conditions, the prerequisite for sustainable development of the Ukrainian agrarian sector is balanced financial support for the activities of enterprises. Production growth and competitiveness of producers depend on the level of financial support. Traditionally, the financial support of the functioning of agrarian enterprises means a set of economic relations in the process of attracting and using resources from different sources of financing.